

DN Jammerbugt

Formand: Søren Rosenberg,
Perikumvej 18 - 9440 Aabybro
Telefon: 30 24 18 34 - s.rosenberg@bbnpost.dk



Planstrategi'19 – sammen mod 2030

Danmarks Naturfredningsforening, Jammerbugt afdeling (DN) vil hermed kommentere og bidrage med forslag til den kommende Planstrategi'19 for Jammerbugt Kommune, inden for nogle specifikke sigtelinjer – **Natur – Bæredygtighed – Klimasikring**

Natur

- **Politik for natur og biodiversitet**

Kun 33 danske kommuner har en egentlig naturpolitik. Jammerbugt Kommune er ikke en af dem. DN ser meget gerne at kommunen snarest udarbejder en politik for natur og biodiversitet, evt. som et handlekatalog i tæt tilknytning til Planstrategien. En naturpolitik skal indeholde en langsigtet vision for udviklingen af naturen i Jammerbugt Kommune og konkrete handlingsplaner med fokus på natur og biodiversitet. DN har disse konkrete forslag til naturpolitikken:

Gennemfører snarest et Grønt Danmarks kort for mere sammenhængende naturområder.

*Beskyttelse **før** benyttelse af naturen.*

Opprioritering af registreringen og overvågningen af § 3 områder.

Fokus på de sjældne og truede arter i kommunen (rødlistede arter) og den nødvendige handling, for at beskytte arterne beskrives.

Forvalte og formidle kommunens kulturarealer (grønne parker mm.) med "Vild med vilje" partier.

Udarbejde en naturkvalitetsplan for kommunens naturarealer, med fokus på områdets sjældne arter og biotoper.

Øge indsatsen med bekæmpelse af invasive arter, på kommunes egne arealer (vej rabatten, grøfter etc.) f.eks. glansbladet hæg og japansk pileurt.

Udarbejde en plejeplan for fredede naturområder (pt. kun plejeplan for Lille Norge og Hinglebjerge fredningen og den nyeste fredning fra 2009 Lien, Fosdalen og Sandmosen - ud af de 23 fredninger som findes i Jammerbugt Kommune).

Kommunen har visioner og er opsøgende i forhold til at genskabe tidligere vådområder.

Kommunen har visioner og er initiativtager til naturgenopretnings projekter som f.eks. genslyngninger af vandløb.

Kommunen har visioner og er initiativtager til større og sammenhængende vildere natur, på Nationalpark status eller bedre som f.eks. en Naturnationalpark Han Herred.

Kommunen har visioner og er initiativtager til forslag om nye fredninger af unik natur.

*Kommunen vil arbejde for en Havpark Jammerbugt, med bæredygtigt og skånsomt fiskeri og med beskyttelse af det marine liv – **se afsnit under natur/bæredygtighed***

NB. Danmarks Naturfredningsforening, Jammerbugt Afdeling og Jammerbugt Kommune, ved embedsfolk, politikere i teknik og miljøudvalget samt Borgmester er allerede i konstruktiv dialog, og er i gang med at udforme en kommende politik for natur og biodiversitet, som gerne skal give indspark til en kommende Naturpolitik for Jammerbugt Kommune.

- **Planlægge for udsigtskiler i landskabet til vand, dramatiske landskaber og kulturminde for at skabe merværdi og flere gratis oplevelser.**

Konkret til dette planstrategi forslag, vil DN foreslå at issølandskabet i det fredede Hingelbjerge, omkring Sønderbjerg bliver et af de indsatsområder, som med den rette naturpleje indsats, kan blive en udsigtskilde med et view ud over dette fantastiske landskab, som tidligere var en bakkeø i stenalderhavet. Sønderbjerg 74 meter højt er omkranset og tilgroet er meget store nåletræer – i modsætning til Nordbjerg - og er uden ruteplanlægning her i dette område fyldt med kulturminde.

- **Lev tæt på naturen**

I Planstrategien står følgende: *Der er god plads til at leve livet på forskellig vis, også det stille liv midt i naturen med et hverdagsliv med udsyn og naturoplevelser. Vi vil skabe samlingspunkter til fremme af fællesskaber i tilknytning til friluftsliv, outdoor-turisme og en livsstil tæt forbundet med naturen. **DN vil tilføje** at i forhold til sårbare dyrearter, så bør dette afsnit udvides med *beskyttelse før benyttelse* af naturen, hvor sårbare arter eller andre forhold gør gældende, at et område bliver respekteret som forstyrrelsesfri zone.*

DN vil i øvrigt fremhæve kommunens allerede gode intentioner, som er nævnt i forslaget for Planstrategi'19 – kommunen vil arbejde for at skabe større områder, hvor naturen kan plejes, blive frodigere og vildere - og mere spændende at opleve. Kommunen har afsluttet forundersøgelse af en snarlig naturgenopretning af Helledisø, og DN ser frem til at dette flotte initiativ bliver gennemført. DN er også rigtig tilfreds med kommunens indsats for at beskytte den sjældne naturtype *aktiv højmosse* i St.

Vildmose samt genslyngninger af Fosdal Bæk i forbindelse med rigkilde projektet ved Svenstrup Kær.

- **Natur, øvrige bemærkninger**

Side 25: punkt 2: "Samarbejde med de andre nordjyske kommuner om et nyt grønt Danmarkskort." **ændres til** - *I samarbejde med de andre nordjyske kommuner - og i overensstemmelse med Naturråd 1's anbefalinger – snarest færdiggøre/udarbejde Grønt Danmarkskort, dog senest i 2021.*

Side 28: slutningen af afsnit 2 "Planlægningen for det åbne land vil blive revideret med udgangspunkt i landskabskaraktermetoden". - **bør tilføjes** - *under hensyntagen til Grønt Danmarkskort.*

Bæredygtighed

Jammerbugt Kommune underskrev i 2011 en aftale med Danmarks Naturfredningsforening om en reducere af kommunens CO2 forbrug på 2 % årligt. Jammerbugt Kommune gør det faktisk bedre end denne aftale, så det er vi rigtig godt tilfredse med i DN. Måske at Jammerbugt Kommune kunne tænkes at blive Klima Kommune Plus? Se mere information her: <https://www.dn.dk/om-os/projekter-og-kampagner/klimakommuner/klimakommune-plus-kriterier/>

I forhold til endnu mere bæredygtighed og CO2 besparelse vil kommunen med fordel kunne etablere tagbaserede solcelleanlæg på de kommunale bygninger – ved renovering eller nyt byggeri.

DN finder det dog bekymrende og kritisabelt at kommunen ikke får tage med solcellepaneler på de nye skolebygninger i Aabybro og at der tilsyneladende heller ikke planlægges for solcellepaneler på den nye Jetsmark Skole. Begrundelsen er at der ikke ydes tilskud til solcelletage på kommunale bygninger. I disse klima tider, hvor der er fokus på reducere af CO2 forbruget, tænker Jammerbugt Kommune desværre denne gang kun på at "spare" kommunekassen, i stedet for en grønnere investering.

Jammerbugt Kommune skal som myndighed fastsætte vilkår til arealforvaltning. Dermed også fastsætter rammer for placering af kommende solceller, som et led i den grønne omstilling. DN mener, at kommunen bør udarbejde en politik for placering af kommende solceller, i det åbne land - før man udarbejder et lokalplanforlag.

DN vil gerne foreslå at Jammerbugt Kommune udarbejder en politik for placering af solceller som markbaserede anlæg i det åbne land, og som med fordel placeres i områder med behov for grundvandsbeskyttelse.

DN vil være kritisk i forhold til lokalplansforslag for solceller som markbaserede anlæg i det åbne land, og som evt. ønskes placeret på eller ved:

1. arealer med et oplagt naturpotentiale ved ekstensivering, f.eks. areal er der kan binde store eksisterende naturarealer sammen og understøtte et Grønt Danmarks kort.

2. lavbundsarealer som kan genskabes som vådområder med stor naturværdi.
3. arealer udpeget i kommuneplanerne som værdifulde landskaber der bør friholdes fra tekniske anlæg.

Varmeforsyning er i disse år skiftet fra kulværker til at bruge biomasse, for det meste træflis. Man har investeret i en grønnere tankegang, men der må overvejes andre alternative teknologiske løsninger, således fremtidige investeringer ikke fastlåses med en varmekilde baseret, **kun** på biomasse. Problemet er at skove fældes, som ellers kan opsuge en CO₂. Selvom man planter nyt, er CO₂ forbruget ved at fyre biobrændsel af i varmekraftværkerne, **ikke** neutralt.

Energiparker som med solenergi eller vindenergi kan bidrage med varmepumper eller anden teknologi, således man beholder træerne i skovene, til opslugning af CO₂ og bedre diversitet for naturen.

- **Bæredygtighed øvrige bemærkninger**

Side 9: tema træet under Bæredygtighed tilføjes linjen: "*beskytte natur og miljø*".

Side 22: i den røde ramme "SATSNING" tilføjes en linje: "*Give naturen mere plads og skabe sammenhæng.*"

Alle lokalplaner bør/skal vurderes i forhold til bæredygtighed

Alt nyt byggeri i kommunen bør være bæredygtigt og klimavenligt.

Efterlysning af en Agenda 21 politik i Planstrategien med krav om en målsætning for fremtidige arbejde, indenfor 5 emner herunder bl.a.:

mindskelse af miljøbelastningen - dette er mangelfuld beskrevet og bør konkretiseres – DN forslag reduktion af energiforbrug, mindskelse af co₂ udledning, beskyttelse af grundvand, spildevand, luftforurening, kemikalieforbrug

fremme af biologisk mangfoldighed - dette er mangelfuld beskrevet og bør konkretiseres DN forslag: beskyttelse af flora og fauna, beskyttelse af søer og vandløb og vådområder, etablering af nye naturområder, sikre og fremme økologiske forbindelseslinjer, beskyttelse af havene og kystområder, skovrejsning.

inddragelse af befolkningen og erhvervslivet i det lokale Agenda 21 arbejde - dette er ikke beskrevet om det skal ske og hvordan.

Havpark Jammerbugt - Natur og bæredygtighed i sameksistens

Naturen i Jammerbugt Kommune er unik på mange måder og grundlaget for kommunens store tiltrækning af turister. Bl.a. derfor skal naturen prioriteres højt, have plads og være sammenhængende. Men det må ikke glemmes, at til kystnaturen knytter sig en særegen kystkultur, som ikke kan opleves ret mange steder i Danmark. Det lokale kystfiskeri med både, der trækkes op på stranden og leverer helt frisk fisk fanget på bæredygtig og skånsom vis forudsætter, at den sårbare havnatur i Jammerbugten ikke ødelægges. Derfor vil vi i DN Jammerbugt gøre opmærksom på en markant trussel mod havnaturen. Der er udsigt til, at havbunden i Jammerbugten

i tiltagende grad vil blive ødelagt ved fiskeri med bomtrawl og flyshooting udført af store udenlandske fiskefartøjer. Denne udvikling er begyndt, og fortsætter den - alt tyder på at den vil accelerere efter "Brexit" - vil forudsætningerne for det bæredygtige lokale fiskeri og den dertil knyttede unikke kystkultur forsvinde, og samfundet ved Thorupstrand sygne hen. **Derfor foreslås det, at Jammerbugt Kommune støtter initiativer, der arbejder for at etablere " Havpark Jammerbugt "**, som kan understøtte havets biodiversitet og det skånsomme fiskeri for fremtiden og dermed kystkulturen i kommunen.

Jammerbugt er et af de artsrigeste havområder i Danmark og er et biologisk såkaldt højdiversitets område. Bunden er blandet med sandområder, sten og grus, kalkrev og boblerev - fra helt inde på lavt vand ved kysten og ud til skrænten ved Norske Renden. Ude i det dybere vand på 15-20 meter er der på grund af lys, rig vegetation af tangplanter, og længere ud på over 20-25 meter, hvor der er mindre lys og derfor mindre vegetation, findes der filtrerende bunddyr; epifauna, der sidder på stenrevene. Dette område er meget rigt blandt andet på grund af den høje saltholdighed, som resulterer i flere arter end i f.eks. de indre farvande.

Af vigtige nuværende arter i området kan blandt andet nævnes Molboøsters – som kan blive op til 500 år gamle og banker af Hestemusling.

Jammerbugten i Skagerrak er altså, ifølge marinbiologer fra DTU Aqua, et af de mest interessante og komplekse, naturrige områder i dansk farvand.

Det stærkt stigende bomtrawlsfiskeri udgør en stor trussel mod det lokale kystfiskeri, idet det mobile bomtrawlsfiskeri forjager de lokale og stedsbunde fiskere fra fangstpladserne og ødelægger den havnatur, der er grundlaget for ressourcen. Det er på dette grundlag, at kommunen bør afsøge muligheden for at etablere et beskyttet havområde, en havpark, der med et forbud mod bomtrawl og flyshooting skal beskytte naturtyperne i området og sikre, at brugen af området ikke kommer til at ødelægge området for fremtiden.

Klimasikring

Oversvømmelser efter mere nedbør og havvandstigninger pga. klimaforandringerne, vil i fremtiden betyde store investeringer nationalt og lokalt. Med den rette planlægning, kan klimasikring være til stor fordel for både natur og miljø.

Derfor ser DN med tilfredshed at kommunalbestyrelsen bl.a. vil prioritere "*oversvømme lavbundsarealer i et samarbejde om naturpleje og afgræsning, så CO₂-optaget og naturkvaliteten øges - eksempelvis omgivelser til Ryaa*".

Naturen er truet, specifikt naturtypen *strandeng*, som kan blive permanent oversvømmet, specielt langs med Limfjorden. Baglandet skal derfor give plads, således der kan tolereres periodevise oversvømmelser og strandengene på den måde flytter ind i de tidligere dyrkede lavbunds områder. Det er derfor nødvendigt at udtage lavbundsgrunde fra dyrkning, i en større målestok end hidtil.

Generelt bør man tænke naturens egne "*forsinkelsesbassiner*" ind i planlægningen for at forhindre vandmængderne i at oversvømme beboelse. Å-dalene skal være

brede og uden dyrkning, dræn skal fjernes og lodsejeren skal selv håndtere deres vandmængde, uden blot at sende vandafledningsproblemet videre.

Nye lokalplaner for bebyggelse skal også indeholde vilkår om at ejeren selv skal håndtere tagoverfladevandet, hvor det er muligt, så kommunens kloakker kan klare vandpresset. Der skal tænkes meget mere og større grønne områder ind i lokalplanlægningen, således at befæstede arealer afvander til grønne arealer.

DN mener at de ovennævnte løsninger, er bedre for natur og miljø end f.eks. kilometervis af dige byggeri.

DN Jammerbugts afsluttende bemærkning.

I forslaget Planstrategi'19 sammen mod 2030 ses nogle gode ideer og tanker for en ændret areal anvendelse på grund af klimaforandringer, som Jammerbugt Kommune har af fremtidige udfordringer. Med de rette redskaber og indsatser, kan klima ændringerne bidrage med en større biodiversitet, en mere spændende natur og et sundere miljø. Det har vi i DN Jammerbugt hermed givet indspark til.

Dog til sidst, et kritisk punkt i denne Planstrategi offentliggørelse, er følgende: Jammerbugt Kommune har afgjort, at Planstrategien er screenet og at kommunen på baggrund heraf har vurderet, at planstrategien ikke skal miljøvurderes da der ikke fastlægges rammer for fremtidige anlægstilladelser der kan få væsentlig indvirkning på miljøet.

I den sammenhæng ønsker Danmarks Naturfredningsforening at beklage denne fremgangsmåde fordi:

1. Jammerbugt kommune har meddelt at der ikke er noget materiale, screeningskema eller lignende som ligger til grund for den konklusion der er truffet. Dermed ses kommunen ikke at opfylde kriterierne i miljøvurderingslovens bilag 3 som skal lægges til grund for en screening.
2. En planstrategi i sig selv fastlægger ikke kommunale rammer. Det gør kommuneplanen. Derfor kan fraværet af rammer for fremtidige anlægstilladelser ikke være et argument for ikke at miljøvurdere, da det har den konsekvens at planstrategier efter dette rationale aldrig skal miljøvurderes. Det er i strid med miljøvurderingsloven. DN Jammerbugt peger samtidig på, at der i planstrategiens baggrundsmateriale side 37, med et kort viser ansøgninger over evt. kommende solcelle og vindmølle områder, altså kommende bygge og anlægsprojekter, som burde screenes for påvirkning af natur og miljø.

På vegne af Danmarks Naturfredningsforening, Jammerbugt Afdeling
Søren Rosenberg, formand